AVELSFUNKTIONÄRERNAS RAPPORT 2012

En rasspecifik avelsstrategi (RAS) är en handlingsplan för aveln inom en specifik ras där SKK:s Avelspolicy anger målen, strategin och beskriver vägen dit. Den sjösattes 2010 i SGSK och ska utvärderas och revideras 2015. (Finns att läsa i sin helhet på SGSK hemsida). Inför revisionen görs en årlig utvärdering av arbetet som bla ska ligga till grund för eventuella förändringar av dokumentet. Det är viktigt att Du som medlem framför dina åsikter kring RAS till styrelsen eller avelsrådet så vi kan fortsätta att utveckla vår gordonsetter på bästa sätt.

AVELSBAS
Gordonsettern är en relativt liten ras i Sverige och för att den på sikt ska överleva finns i RAS följande strategi och mål:

Strategi
Stimulera nyttjandet av fler hanhundar, såväl svenska som utländska.
Begränsa matadoraveln (högst 35 avkommor per hanhund)
Inte para mer närbesläktade individer än kusiner (inavelsökning 6,25 %).
Beräkna inavelsökning för tänkta kombinationer och publicera detta på valplistan.

Mål
Bibehålla den effektiva populationen över det kritiska antalet på 50 djur.
Bibehålla inavelsökningen mot det rekommenderade värdet 2,5 % baserat på fem generationer.

Antal registrerade GS (SKKs avelsdata)

Antal reg/år	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Tikar (varav importer)	111 (4)	75 (9)	69 (3)	63 (3)	73 (6)	61 (4)	67 (1)
Hanar (varav importer)	87 (2)	58 (4)	63 (2)	53 (1)	61 (2)	46 (8)	57 (3)
Totalt	198 (6)	133 (13)	132 (5)	116 (4)	134 (8)	107 (12)	124 (4)

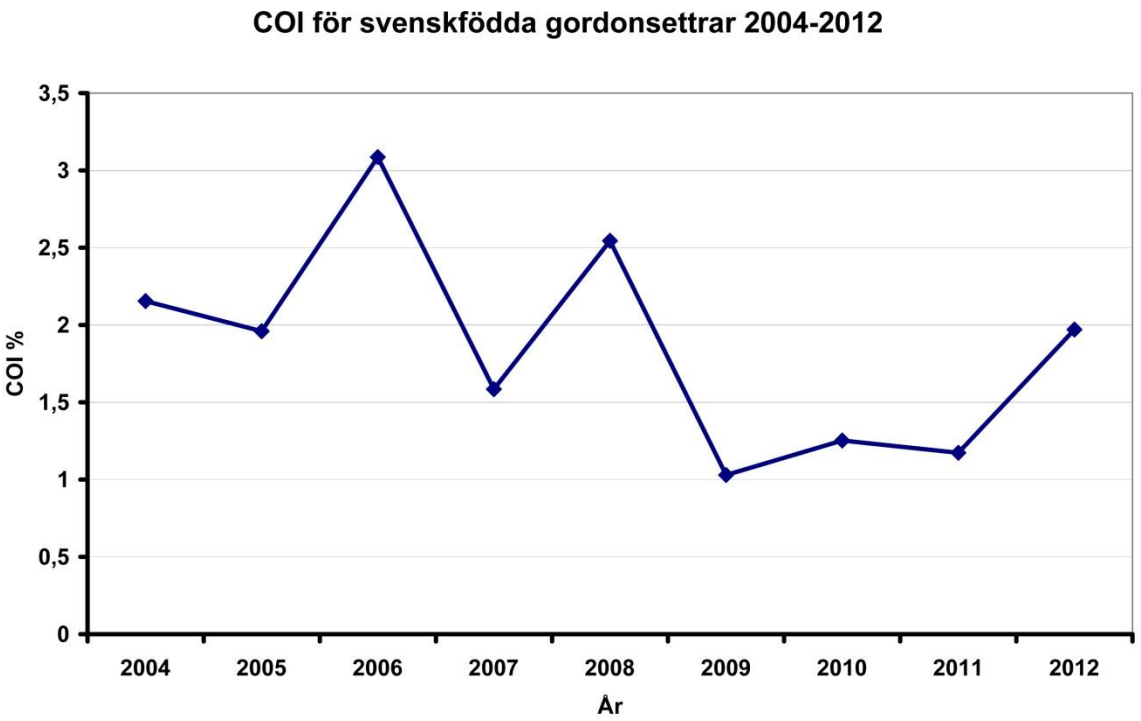
Hanhundar använda i aveln 2012

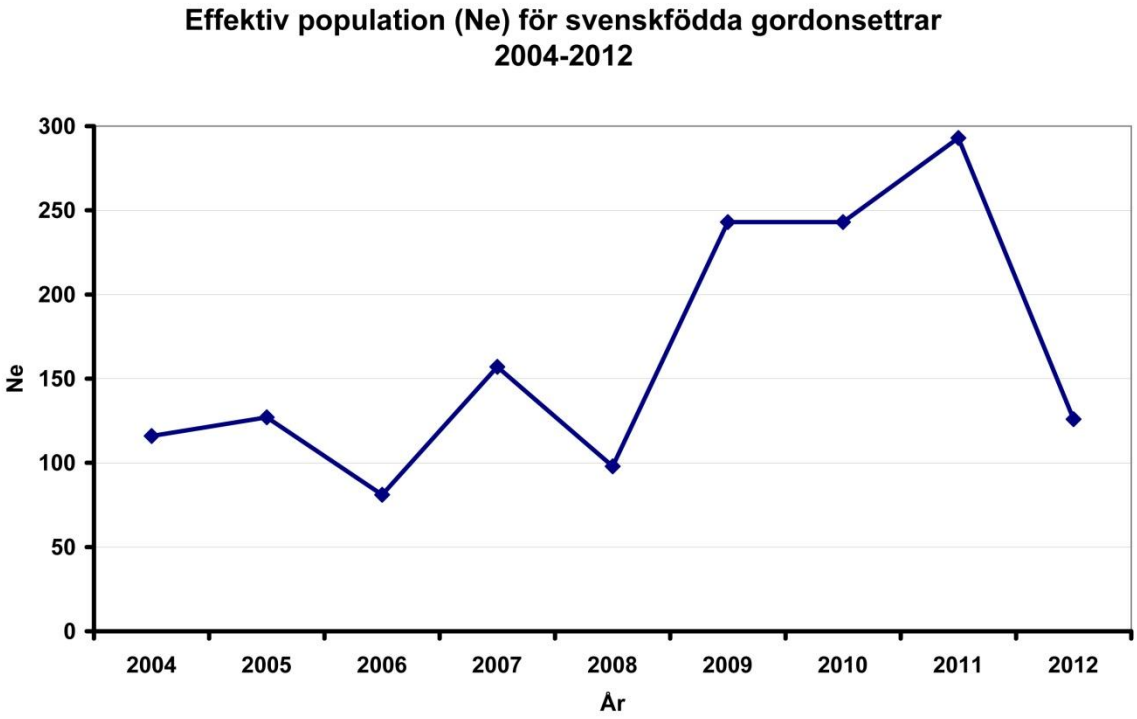
Antal kullar: 14 Totalt valpar: 120 Kull-snitt: 8,6

Regnr	Namn	OBS !	2012 % Antal kullar	2012 % Antal valpar	2012 Antal kullar	2012 Antal valpar	2012 Kull-snitt	Totalt Antal kullar	Totalt Antal valpar
N24300/08	Imingens Ek Elle-Gant		14,3	15,0	2	18	9,0	3	25
NO47186/09	Itza's Gangster		14,3	10,0	2	12	6,0	3	17
NHSB2697339	Chartan Brooklyn		7,1	10,8	1	13	13,0	1	13

N18575/08	Finnvola's Birk	7,1	9,2	1	11	11,0	2	14
SE56859/2010	Stegg	7,1	9,2	1	11	11,0	1	11
N09180/04	Langsundets Faun	7,1	7,5	1	9	9,0	4	34
SE25464/2010	Sansetters Roover	7,1	7,5	1	9	9,0	1	9
NO39228/10	Storsteinens Galante Gant	7,1	7,5	1	9	9,0	1	9
S22021/2008	Golden Pearl's Black Galliano	7,1	6,7	1	8	8,0	1	8
N13696/06	Taiko	7,1	6,7	1	8	8,0	1	8
S27459/2007	Zettertjärns Duke	7,1	5,0	1	6	6,0	1	6
SE27405/2011	Tahtan Hometown Hero	7,1	5,0	1	6	6,0	1	6

De flesta av kullarnas mor och far är jaktprovsmeriterade.

AF:s kommentarer
Antal registrerade GS 2012 är 120 hundar vilket är jämförbart med de tre föregående åren.

Den effektiva populationen är för 2012 beräknad till 126 djur. Denna siffra har tyvärr sjunkit från föregående år, vilket inte alls är tillfredställande.

Inavelsökningen (COI) för 2012 var 1,97 % baserat på fem generationer vilket är under det optimala riktvärdet 2,5%. Tyvärr har siffran ökat från föregående år.

Noteras också att kullstorleken stigit något det senaste året. Kullstorleken anses kopplad till inavelsgraden på så sätt att kullstorleken generellt minskar i takt med ökningen av inavelsgraden.

Strategierna följs till stor del och därmed uppnår vi delvis de ställda målen vilket är mycket positivt. Men som tidigare påtalats kan vi inte luta oss tillbaka och vara nöjda med att vi delvis uppnått målen redan nu utan arbetet måste hela tiden fortgå enligt strategin för att resultaten ska bibehållas och förbättras. Med den lilla avelsbas vi jobbar med inom rasen räcker det med en dåligt planerad parning för att resultatet ska se helt annorlunda ut. AF vill ge en eloge till alla uppfödare och hanhundsägare som gjort ett bra jobb under 2012 och uppmanar er att fortsätta att tänka på RAS när ni planerar era kullar!

HÄLSOSTATUS

Ledsjukdomar
Höftledsdysplasi (HD) och armbågsledsdysplasi (ED) är polygent nedärvda utvecklingsrubbningar som finns beskriva i RAS. När det gäller HD följs sedan länge SKK:s hälsoprogram och grundregler. Frekvensen ED bland svenska gordonsettrar verkar inte vara något problem, men ligger hos amerikanska gordonsettrar på ca 10%.

Strategi
Verka för att flertalet ägare HD-röntgar sin hund.
Undvika parningar mellan individer vilka bägge har helsyskon med HD.
Uppmana fler att ED-röntga i samband med HD-röntgen.

Mål
Minst 50 % av registrerade hundar skall HD röntgas.

Bibehålla HD frekvensen på nuvarande nivå (ca 12 %) trots en breddad avelsbas.

Kartlägga förekomsten av ED.

Diagnos	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
HD grad A	44 (51,2 %)	11 (29,7 %)	28 (37,3 %)	17 (40,5 %)	23 (62,2 %)	21 (70,0 %)	15 (38,5 %)	9 (60,0 %)
HD grad B	29 (33,7 %)	20 (54,1 %)	35 (46,7 %)	23 (54,8 %)	8 (21,6 %)	5 (16,7 %)	14 (35,9 %)	5 (33,3 %)
HD grad C	11 (12,8 %)	6 (16,2 %)	7 (9,3 %)	2 (4,8 %)	5 (13,5 %)	3 (10,0 %)	7 (17,9 %)	1 (6,7 %)
HD grad D	1 (1,2 %)		5 (6,7 %)		1 (2,7 %)	1 (3,3 %)	3 (7,7 %)	
HD grad E	1 (1,2 %)							
Totalt antal undersökta	86	37	75	42	37	30	39	15
Snittålder för undersökning (månader)	20	24	25	22	22	25	20	19
Antal födda	169	110	184	130	116	116	114	95

Diagnos	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ED ua (0)	25 (100,0 %)	10 (90,9 %)	21 (91,3 %)	8 (100,0 %)	9 (90,0 %)	10 (100,0 %)	14 (93,3 %)	2 (100,0 %)
ED grad 1		1 (9,1 %)	2 (8,7 %)		1 (10,0 %)		1 (6,7 %)	
ED grad 2								
ED grad 3								
Totalt antal undersökta	25	11	23	8	10	10	15	2
Snittålder för undersökning (månader)	21	24	25	23	21	20	20	16
Antal födda	169	110	184	130	116	116	114	95

AF:s kommentarer
Årskullen från 2010 visar en oroande hög andel HD. Andelen HD röntgade hundar födda 2007 – 2011 är endast 28 %. Medelåldern för gordonsettrar vid röntgenundersökning för SKK är ca 22 månader. När så få djur i populationen är undersökta ges ingen rättvisande bild av frekvensen HD.

Den låga andelen undersökta djur är alarmerande. Även om kraven på att föräldradjuren ska vara HD-fria är oförändrat så tappar vi viktig information om föräldrarnas syskon och kullarnas status som helhet. Eftersom nedärvningen är polygen och sjukdomen komplex gäller det att vi kan behålla överblicken över sjukdomen och det gör vi bäst genom att undersöka så stor del av våra hundar som möjligt.
En möjlig förklaring till att siffrorna ser ut som de gör är en ökad export av hundar till andra nordiska länder. Deras hälsodata förs inte automatiskt in i SKK:s register där vi hämtar information.

Andelen undersökta hundar avseende ED har legat relativt konstant kring 10 %. Med så få undersökta djur går det naturligtvis inte att kartlägga förekomsten inom rasen. Det kan vara så att man inte uppfattar ED som något större problem inom rasen men för de enskilda hundar som drabbas är oftast ED en allvarligare sjukdom än HD som påverkar funktionen i större grad.

Vi vill uppmana alla hundägare och uppfödare att hjälpa till i avelsarbetet för friska gordonsettrar genom att låta röntgenundersöka era hundar.

Övriga sjukdomar
Klolossning (Symmetrisk lupoid onychodystrofi = SLO) och Kronisk Lymfocytär Thyreoidit (som ger nedsatt sköldkörtelfunktion) är de specifika sjukdomar som nämns i RAS. För båda gäller att arvsgången inte är fastställd för gordonsetter och därmed finns inte heller några bekämpningsprogram framtagna. Kring SLO pågår forskning i samarbete med Norge vilket redovisas kontinuerligt i Avance och på SGSK hemsida. Antalet officiellt anmälda fall av SLO är jämfört med tidigare år fortsatt lågt. Under de senaste åren har försök gjorts att samla in blodprov från friska äldre hundar som ett led i forskningen kring sjukdomen. Antalet blodprov är dock fortsatt för lågt för att forskningen ska kunna komma vidare i nuläget- se SGSK hemsida. Enligt en enkät Norska Gordonsetterklubben skickade ut till sina medlemmar under 2012 så är ca 12 % av rasen drabbad. Vi har under året fått en del information om sjuka hundar. Men det är väldigt få som har valt att skriva under ett medgivande för publicering.

När det gäller sköldkörtelsjukdomen Kronisk Lymfocytär Thyreoidit får vi vara uppmärksamma på djur som drabbas bla genom att studera djurförsäkringsstatistik avseende sjukdomar. Det är också viktigt att hundägare informerar AF om diagnosen ställs.

Under året har PRA (Progressiv Retinal Atrofi), en ögonsjukdom som leder till blindhet, dykt upp i ökad omfattning i bla Storbritannien men även i Norge har ett antal fall rapporterats. Sedan mars 2011 finns ett DNA-test på denna sjukdom, ett 1000-tal gordonsetter runt om i världen är nu testade varav ca hälften är bärare och några procent är sjuka. I Sverige ser det lika ut. Ett antal sjuka hundar har rapporterats till avelsfuntionärerna under 2012. AF vill uppmana att de hundar som ska användas i avel testas för denna sjukdom. De hundar vars ägare har anmält sina hundars test till avelsfunktionärerna har publicerats på SGSK:s hemsida resp Avance.

Ett nytt fall av Cerebellär cortikal abiotrofi (CCA) på gordonsetter blev känt under hösten 2012 på en norskfödd hund, med en svenskregistrerad fader. Ett bekräftat fall finns sedan tidigare i Sverige, under 2009 rapporterades även ett fall i Norge och ett i Finland (svenskfödd hund).

Cerebellär cortikal abiotrofi (CCA) är en ärftlig sjukdom som angriper lillhjärnan och för den som vill läsa mer finns information på SGSK hemsida. Sedan några månader finns ett test att tillgå på denna sjukdom. Detta mycket tack vara AF:s arbete i Sverige och Norge. Vi hänvisar till SGSK:s hemsida där information finns hur man går tillväga för att testa sin hund. AF vill uppmana att de hundar som ska användas i avel testas för denna sjukdom. De hundar vars ägare har anmält sina hundars test till avelsfunktionärerna har publicerats på SGSK:s hemsida resp Avance.

KLOSJUKDOM (SLO), ANMÄLDA FALL UNDER 2012
Ägaren till nedanstående hund har skriftligen gett tillstånd till att uppgifterna publiceras.
Zettertjärns Jenka S18661/2009

EXTERIÖR
I RAS beskrivs en oro för den exteriöra utvecklingen av gordonsettern där en uppdelning i små rasotypiska jakthundar och enorma ofunktionella ”showhundar” såsom reda skett i flera länder befaras även i Sverige.

Strategi
Uppmana våra uppfödare att i avel endast använda funktionellt korrekta och friska avelsddjur. Att lägga större tonvikt på det rastypiska.
Utbilda och informera våra utställningsdomare så att inte för små hundar eller alltför stora så kallade showhundar premieras. Öka förståelsen för ras skillnader hos våra jaktprovsdomare.

Mål
Att med bibehållna jaktegenskaper få fram rastypiska gordonsettrar med för jakten funktionell och sund exteriör.

CERTIFIKAT/CK PÅ UTSTÄLLNING I JAKTKLASS (Registrerade i SKK 2012)

Reg nr och namn:		**Antal Cert**	**Antal CK**
SE25461/2010	Sansetters Rusher	4	4
SE21346/2010	Hagelsprutans Rappa Rakel	2	3
SE12184/2010	Zettertjärns Lill-Tasha	2	3
SE17950/2010	Avalonian`s Beisla	1	1
SE62297/2010	Endalshöjdens Blackie Lawless	1	1
S22462/2009	Åshöjdens Uzzi	1	1
SE56859/2010	Stegg		1
S40287/2005	Hagelsprutans Präktiga Peggy		1
SE55807/2010	Zettertjärns Olga		1
SE47769/2006	Åshöjdens Yaffa		1

UTSTÄLLNINGSCHAMPIONAT (Registrerade i SKK under 2012)

Ny titel	**Namn och reg nr**
NO UCH SE UCH	Vistviks Raija N30970/06
NO UCH SE UCH	Imingens JZ Del Piero N22442/07
SE UCH	Åshöjdens Yaffa S47769/2006
SE UCH	Zettertjärns Ditzie Mimsdotter S27458/2007

AF:s kommentarer
De i RAS fastställda målen när det gäller exteriör är naturligtvis inte helt enkla att mäta men ett sätt är att titta på hur bra omdömen våra hundar får i utställningsringen.

C.I.B är championat utan jaktprovsmeriter. Under 2012 har 4 st sådana utdelats d.v.s. 50% av Ch titlarna i rasen! Detta visar alltför väl vart rasen är på väg och hur utställningsdomarnas tolkningar av standarden bidrar till att dela rasen, vilket är helt emot RAS intentioner!

MENTALITET

Bakgrund
Tidigare har försök till samordning av MH-tester gjorts via SGSKs distriktskontakter med dåligt resultat. Intresset hos våra hundägare för att genomföra MH-test har varit svalt men *kravet på 60 beskrivna hundar för att göra en rasprofil har uppnåtts och det återstår att eventuellt tolka profilen och utvärdera rasen.*

SKK håller på att ta fram en ”Beteende och personlighetsbeskrivning för hund” BPH som värderas vara mer användbar för jakthundsraserna och då helst kompletterad med ett jaktligt anlagstest anpassat till respektive ras.

I den enkät som gjorts bland utställningsdomare har inga negativa anmärkningar om mentalitet uttalats vilket också bekräftas av en genomläsning av ett stort antal utställningskritiker.

1 gordonsetter har gjort en mentalbeskrivning under 2012. 1 gordonsetter har utfört ett BPH.

Mål

Att genom BPH och eventuellt jaktliga anlagstest inventera rasens mentala status.
Att utveckla modeller som kan användas vid val avelsdjur.

Strategi

Att följa arbetet med framtagande av BPH och verka för tillräckligt många gordonsettrar i Sverige genomgår beskrivningen.
Verka för att ett kompletterande jaktligt anlagstest anpassat till brittiska stående fågelhundar tas fram.

FUNKTION/JAKTEGENSKAPER
Gordonsettern är idag en omtyckt jakthund av många jägare och anses i allmänhet ha mycket bra jaktlust samt vara tidigt jaktmogen. Rasen har utvecklats enormt jaktligt sett över de senaste 20 åren. Den har också blivit mycket populär att äga då den är social och trevlig som individ.

Strategi
I aveln bör jaktprovsmeriterade avelsdjur användas som därmed dokumenterat sina jaktliga egenskaper. I detta sammanhang skall dock även den mentala statusen och sundheten på individen vägas in.
Bättre urval av avelsdjur med god mentalitet bland annat med hjälp av MH-beskrivning.
I strategin finns bland annat punkten att utbilda ägare/förare vilket är en viktig del för att vi ska kunna uppnå målet i RAS. Runt om i landet anordnas olika typer av kurser, men träning kan man nästan aldrig få för mycket av så kanske kan detta arbete utökas ytterligare under de närmsta åren.

Mål
Fler jaktprovsmeriterade gordonsettrar, minst 20 % av alla starter skall leda till pris. Se AF:s kommentar nedan.

FÖRSTAPRISTAGARE PÅ JAKTPROV 2012

Nörre Lugums Beckham	DK20745/2004	1 skl, Cert
Idrefjällens Zamba	S19020/2006	1 VK
Zettertjärns Chiva	S49711/2006	1 ökl/hp
Zettertjärns Ditzie Mimsdotter	S27458/2007	1 ökl/hp
Åshöjdens Uzzie	S22462/2009	1 ökl/hp
Åshöjdens Baron De Ley	S33412/2009	1 ökl/hp
Endalshöjdens Bono	SE60302/2010	4 x 1 ukl
Zettertjärns Nikez	SE43858/2010	3 x 1 ukl
Åshöjdens Walther	SE22296/2011	1 ukl/hp, 1 ukl
Zettertjärns Prazzel	SE34112/2011	1 ukl/hp, 1 ukl
Glavaris DV Ztorm	SE35638/2011	1 ukl/hp
Zettertjärns Olga	SE55807/2010	1 ukl
Åens Yes	SE59866/2011	1 ukl
Hagelsprutans Stöddiga Sture	SE46880/2010	1 ukl

AF:s kommentarer
År 2012 gav en hel del gordonsettrar med premier på jaktprov, många hundar med höga premier i öppen klass och i unghundsklassen. Antalet pristagare var många flera än åren innan. Enl FA:s statisk 2012 var det 20 % av de startande gordonsettrarna som tog pris på jaktprov. Detta var första gången som rasens mål gällande antalet pristagare kontra starter har uppnåts! Framförallt har antalet pristagare på fält/höst varit hög, hela 37 % premieringar blev det där.

Ingen hund har under året uppnått ett jaktchampionat.

AVELSFUNKTIONÄRER

sammankallande	Ewa Posner-Storm
Ledamot	Tina Hedman